

КОЛОНКА РЕДАКЦІЇ
УКРАЇНСЬКІЙ НАФТОГАЗОВІЙ АКАДЕМІЇ 20 РОКІВ:
ПІДСУМКИ РОБОТИ ВІДДІЛЕННЯ
«ЕКОНОМІКА НАФТОВОЇ І ГАЗОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ»

Данилюк М. О.

**Керівник відділення «Економіка нафтової і газової промисловості»,
академік УНГА**

Розвиток вітчизняного нафтогазового комплексу у значній мірі залежить від спільних зусиль як окремих фахівців, так і господарських, інституційних, політичних, громадських та інших структур. Серед них важливе місце відводиться громадським організаціям, виважена думка яких має бути обов'язково врахована у будь-якій програмі дій чи комерційному проекті.

У поточному році Українська нафтогазова академія (УНГА) – всеукраїнська громадська організація – відзначає 20-річний ювілей від часу свого створення. Її місія – об'єднати провідних науковців та високопрофесійних практиків-управлінців (вітчизняних та зарубіжних) для спрямування їх інтелектуального потенціалу на виконання як стратегічних, так і тактичних завдань галузі.

Упродовж двадцятиріччя робота УНГА була направлена на виконання фундаментальних та прикладних науково-дослідних робіт, конструкторських розробок, забезпечення взаємодії академічної, галузевої та університетської науки, оперативне інформування виробничих підприємств, наукових і конструкторських установ про результати досліджень та розв'язання конкретних проблем академіками та член-кореспондентами академії. На сьогодні УНГА налічує близько 700 відомих представників науки, освіти, виробництва, ділових кіл, діяльність яких пов'язана з нафтогазовим комплексом України та інших країн світу. Усі вони об'єднані у відповідні галузеві відділення:

- геологія нафти і газу (керівник М. І. Євдошук);
- геофізичні методи досліджень (керівник М. Д. Красножон);
- техніка і технологія буріння свердловин (керівник Я. С. Коцкулич);
- розробка та експлуатація нафтових і газових родовищ (керівник Р. М. Кондрат);
- нафтопереробка та нафтохімія (керівник М. М. Братичак);
- транспорт нафти і газу (керівник Р. В. Говдяк);
- нафтогазове обладнання і механізми (керівник Б. В. Копей);
- економіка нафтової і газової промисловості (керівник М. О. Данилюк);
- екологія та проблеми нафтогазового комплексу (керівник О. Т. Драганчук);
- розкриття і видобування пластів (керівник О. В. Бачериков);
- автоматизація технологічних процесів і виробничо-господарська діяльність (керівник Ю. О. Пономарьов);

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ В НАФТОВІЙ І ГАЗОВІЙ ПРОМИСЛОВОСТІ

КОЛОНКА РЕДАКЦІЇ

– нетрадиційні методи підготовки нафтогазоресурсної бази (керівник А. М. Коваль).

Серед вагомих здобутків УНГА можна відмітити наступні: видання унікального енциклопедичного 6-томного довідника «Атлас родовищ нафти і газу України»; розробку Національної програми «Нафта і газ України до 2010 року» та Державної програми «Освоєння ресурсів вуглеводної сировини українського сектора Чорного та Азовського морів», а також розробку «Енергетична стратегія України до 2013 року та подальшу перспективу».

Представники УНГА входять у склад інших формувань (Громадську раду при Державній службі геології та надр України, Громадську раду при Міністерстві екології та природних ресурсів України), що дозволяє інтегруватись для вирішення нагальних геологічних, екологічних, технічних та економічних завдань. За останній період одним із важливих напрямів роботи УНГА є пропагандиська та координуюча діяльність з питань освоєння нетрадиційних ресурсів газу (вугільного, сланцевого, газогідратів, газу низькопористих колекторів). Постійно відбувається інформування громадськості про перспективи виявлення родовищ сланцевого газу в Україні та можливості нарощування газовидобутку за рахунок освоєння цих родовищ.

З нагоди святкування 20-річчя УНГА за сприяння видавничого дому «Логос України» здійснила випуск енциклопедично-історичного видання «Нафтогазова галузь України: поступ і особистості». У цій книзі подано наукові статі та представлено результати науково-дослідних робіт в окремих підгалузях нафтогазового комплексу, розкрито певні історичні аспекти, висвітлено діяльність керівників, науковців та фахівців, які працювали та продовжують працювати у нафтовій та газовій промисловості України.

Серед 12 відділень УНГА в числі перших дев'яти було створене відділення «Економіка нафтової і газової промисловості», у склад якого входять 16 академіків та 15 член-кореспондентів. Це представники НАК «Нафтогаз України», ПАТ «Укртрансгаз», ДАТ «Чорноморнафтогаз», 4-х вищих навчальних закладів МОН України, ДП «Нафтогазобслуговування» та інших організацій. Відділення має високий науковий потенціал – 65% загальної чисельності кандидати та доктори економічних наук.

У доробку членів відділення чимало розробок, які зорієнтовані на удосконалення ефективних шляхів використання коштів у нафтогазовій галузі. Для нормативного регулювання принципів формування, порядку регулювання та розрахунку тарифів на надання послуг з транспортування природного газу розроблена «Методика розрахунку тарифів на надання послуг з транспортування природного газу». Також розроблено «Методику розрахунку тарифу за надані послуги із закачування, зберігання та відбору природного газу в ПСГ» для встановлення правил розрахунку тарифів на послуги із зберігання природного газу в підземних сховищах України. Методика затверджена Національною комісією регулювання електроенергетики України (НКРЕ) та взята до виконання.

КОЛОНКА РЕДАКЦІЇ

Розроблено та впроваджено в акціонерних товариствах та на підприємствах нафтогазового комплексу України «Положення про систему управління виробничими запасами матеріально-технічних ресурсів». В ньому обґрунтовані правила розроблення нормативів виробничо-експлуатаційних запасів, форми управлінської звітності та види внутрішнього контролю за виробничими запасами, а також вимоги до систем інформаційного та професійного забезпечення. Дана розробка стала методичними підґрунтям для удосконалення моделі нормування виробничих запасів на підприємствах, в якій нормативи передусім виконують роль постійно діючого інструменту контролю й аналізу причин відхилення фактичних показників від планових для прийняття оперативних управлінських рішень.

Активні члени відділення «Економіка нафтової і газової промисловості» беруть постійну участь у підготовці (як члени оргкомітетів) та безпосередню участь (як доповідачі) у міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях. Серед них можна виділити:

- «Теорія і практика стратегічного управління розвитком галузевих і регіональних суспільних систем» (м. Івано-Франківськ);
- «Перспективи розвитку економіки України: теорія, методологія, практика» (м. Луцьк);
- «Наука як ресурс модернізації стратегії держави» (м. Київ);
- «Стан і перспективи розвитку обліково-інформаційної системи в Україні» (м. Тернопіль);
- «Нафтогазова енергетика» (м. Івано-Франківськ);

Значна частина членів відділення це науковці-педагоги вищих навчальних закладів, які направляють свої зусилля не тільки на наукові розробки, але й на підготовку фахівців для НГК. Їх праця направлена на підготовку та видання наукової та навчальної літератури. Тільки за останні роки вийшли з друку:

- монографії «Економічна оцінка гірничого капіталу нафтогазових компаній» (Я. С. Витвицький); «Регіональна система соціально-економічного розвитку України» (Н. І. Пилипів та інші); «Інтегрована система оперативного оцінювання витрат бурових підприємств» (І. Г. Фадєєва, М. О. Данилюк); «Управління витратами на промислових підприємствах» (М. О. Данилюк, В. Р. Лещій);
- навчальні посібники «Економіка нафтогазових підприємств» (Я. С. Витвицький, М. О. Данилюк та інші); «Організація і планування операційної діяльності нафтогазових підприємств» (М. О. Данилюк, Я. С. Витвицький та інші); «Управління фінансовою санкцією підприємства» (М. О. Данилюк, В. К. Орлова, Я. С. Витвицький та інші), «Планування і контроль на підприємстві» (М. О. Данилюк та інші) «Облік на підприємствах нафтогазовидобування» (В. К. Орлова та інші).

Щорічно членами відділення публікується понад 40 наукових статей в різних науково-технічних та економічних виданнях. Так, в Науковому віснику ІФНТУНГ №1 (34) 2013 року авторами академіками Колбушкіним

КОЛОНКА РЕДАКЦІЇ

Ю. П. та Данилюком М. О. обґрунтовано сценарій комплексного підходу до поступового підвищення тарифів на теплопостачання та цін за природний газ з одночасним впровадженням заходів, спрямованих на пом'якшення наслідків підвищення цін і тарифів для соціально-незахищених верств населення.

При Івано-Франківському національному технічному університеті нафти і газу з 2007 року функціонує спеціалізована вчена рада з правом прийняття до розгляду та проведення захистів дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів кандидата і доктора економічних наук за спеціальністю 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (нафтова та газова промисловість). У складі даної вченої ради активно працюють академіки УНГА д. е. н., професор Данилюк М. О., д. е. н., професор Витвицький Я. С., д. е. н. Колбушкін Ю. П. За шість років успішно захистили свої наукові роботи десятки фахівців з різних регіонів України (Київ, Львів, Івано-Франківськ, Рівне, Тернопіль).

За минуле двадцятиріччя зроблено немало, але нинішня ситуація у НГК України вимагає наукового опрацювання значного комплексу заходів технічного, економічного, фінансового, екологічного, соціального спрямування, спрямованого на зниження енергоємності національної економіки та підвищення темпів економічного зростання. Для вирішення цих складних завдань необхідно активізувати роботу усіх членів відділення, а також залучати до нашої громадської організації молодих креативних, амбітних науковців, які своєю діяльністю пов'язані з нафтогазовим комплексом.